XVII. évfolyam 54. szám.
1943 december 18. szombat

Ára 20 fillér

CELLDÖMÖLKI HIRLAP

=POLITIKAI-TÁRSADALMI-ÉS-SZÉPIRODALMI-HETILAP=

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Celldömölk, gróf Széchenyi-utca 12. Telefon: 55. Csekkszám: 17.258.

Felelős szerkesztő: NAGY IMRE

Előfizetési árak: 1 évre 10, ½ évre 5, ¼ évre 2.50 pengő. Megjelenik minden szombaton.

A háború és a közegészségügy kérdéseiről

tartott nagysikerű előadást dr Török Pál orvos a sárvári kultúrdélutánon

Nemrégiben adtunk hírt, illetve beszámolót a celldömölki népművelésről, örömmel halljuk, hogy Sárvárott is nagy lendülettel indult meg a munka. Az elmult vasárnap az evangélikus iskolában feltűnően nagyszámú érdeklődő közönség előtt *dr Török* Pál orvos tartott igen érdekes előadást a háború kihatásairól a közegészségügyre. *Dr Török* Pál köztudomásuan igen hosszú időt töltött a mostani világháború különböző hadműveleti szakaszain s így mint a maga bőrén tapasztalta a legkegyetlenebb megpróbáltatásokat, nem a nyárspolgár kényelmes karosszékéből szólt hozzá a dolgokhoz, hanem mint aki maga is átélte a háború okozta nehézségeket és nélkülözéseket.

Érdekes és mindvégig lebilincselő előadásából leghelyesebb volna egész terjedelmében közölni, a korlátozott lehetőségek miatt azonban be kell érnünk egy-két részlettel. Bevezetésképen utalt arra a helyzetre, amit a falusi nép városba tódulása idéz elő, főleg az élelmezés és a lakás fronton, mely Sárvárott is közismerten igen súlyos. Majd utalt arra, hogy a megszaporodott munkaalkalmak revén némelyik családnak majdnem minden felnőtt tagja dolgozik s ez a reggeltől estig tartó nagyfokú elfoglaltság hogyan érezteti hatását például a tisztálkodás terén:

— „Ilyen helyeken — mondotta *dr Török* Pál orvos — nemcsak a lakás takarításán, hanem a ruhák tisztán és rendbentartásán és a gyermekek tisztálkodásán is nagyon meglátszik, hogy a gondos anya-kéz más irányban is el van foglalva.

Majd részletesen érintette a ruházkodás kérdéseit, aztán a műanyagokról beszélt s mondott el több felvilágosítás számba menő adatot. Előadása építő jellegéből következett, hogy nem arról beszélt, hogyan kellene lennie ennek vagy annak a dolognak, hanem a meglévő lehetőségekre mutatott rá. A cipőkérdéssel kapcsolatban szellemesen jegyezte meg:

— Lábfagyást azonban még mostanában is gyakrabban okoz az elegáns, szűk cipő, míg a cipőhiány — szerencsére — ritkábban.

— A hiányos ruházkodás következménye a meghűléses, rheumás betegségek számának emelkedése, amit a fűtési nehézségek s fokoznak.

Majd a táplálkozással kapcsolatban megjegyezte többek között, hogy sohasem volt olyan nagy gond, mint éppen napjainkban, mert az emberek mindig is szerettek jól élni, s főleg jót enni, de ma talán sokkal inkább, mint valaha. Már maga az a tény, hogy valami nincs, ez önmagában is étvágyat csinál. Noha sok minden nem kapható (kávé, tea, szalámi, sonka, kifli, stb), mégis merí azt állítani, hogy nagy általánosságban a táplálkozás egészségesebb, mint békében.

— Nemcsak a finomn prágai sonkák és szalámik tűntek el, nemcsak a 6—8 fogásos ebédek, vacsorák lettek ritkábbak, hanem ugyanilyen arányban ritkulnak a gyomorrontások és a túl hőséges vagy túl zsíros, túl fűszeres táplálkozásból eredő panaszok is, amelyekről pedig Magyarország mindig híres volt. Közismert dolog, hogy a drága karlsbadi szállodákban mindig magyarországi vendégek voltak többségben.

— Első hallasra ugyan hihetetlenül hangzik, de általánosságban javult a tömegek táplálkozása is. Igaz, kevés a hat deka zsír, igaz, hogy a húsért, tejért sorba kell állni, de ez magában még nem jelent feltétlenül roszszabb táplálkozást. Pár évvel ezelőtt Sárvár tízezer lakosa közül több mint háromezer, tehát a lakosság egyharmada közellátásra, közsegélyre szorult. Alig hihető, hogy az inségsegélyből heti hat dekánál több zsír, a gyermekeknek napi fél liternél több tej jutott volna; a húsfogyasztás meg éppen ritka volt. Az élelmezési nehézség tehát nemcsak onnan ered, hogy kevesebb az élelem, hanem onnan is, hogy a jobb kereseti lehetőségek folytán több a fogyasztó, ez pedig örvendetes javulás. Legjobb bizonyíték erre a zöldség és gyümölcsfogyasztás.

Az idei bő gyümölcstermés értékesítése most egyáltalán nem okozott gondot. A bő termés és a magas gyümölcsárak ellenére is a gyümölcs gyorsan vevőre talált, még pedig túlnyomórészt a belföldi fogyasztás céljaira, tehát az általános gyümölcsfogyasztás lényegesen fokozódott, főképpen azoknál, akik azelőtt nem, vagy csak ritkán ettek gyümölcsöt. Hasonló a helyzet a zöldség- és főzeléféléekkel is. Márpedig nagyon jól tudjuk, hogy a főzelék és gyümölcsfogyasztás az egészség szempontjából milyen fontos, hiszen a különböző sóknak és főleg a — mostanában olyan sokat emlegetett — vitaminoknak ezek a legfőbb forrásai.

— Magyarország jelenlegi közélelmezési helyzete tehát nem olyan aggasztó, mint amilyennek sokan — főleg jól táplált — piros-pozsgás bácsik és a kávéhiány miatt sopánkodó nénik igyekszek feltüntetni. A táplálkozási nehézségeknek vidéken inkább csak a diétás táplálkozásban van jelentőségük. Más a helyzet a nagy városokban, főleg Budapesten. Ezeken a helyeken azonban nagy segítség egyrészt az, hogy a hivatalosan megállapított és biztosított fejadagok — például: zsír, cukor — magasabbak, mint vidéken, másrészt az a körülmény, hogy a hadiüzemek alkalmazottairól a kormányzat mind ruházkodás, mind élelmezés terén még különböző akciókkal is igyekszik gondoskodni."

Végül, többek közt utalt arra is *Török dr*, hogy bár a gyógyszerhiány okoz némi nehézséget, de gyógyszerellátásunk még ma [illegible]

Martos Odön evangélikus lelkész a *népfőiskolák* jelentőségéről beszélt, vázolva keletkezésüket, magyarhoni elterjedésüket.

A gyermekek kara gyönyörű népdalokat énekelt s azonkívül több értékes költeményt is előadtak.

Irodalmi és ifjúsági könyvekben, Nagy választék van a Turul könyvkereskedésben

A Celldömölki Hírlap

a harcos magyar szellemet képviseli. Érted is harcol.

Külföld a magyarságról

Hogyan látnak bennünket? — Birodalmak alkonya — Hiányos civilizáció

(2.)

Előre kell bocsátanunk, hogy itt nem az a lényeges, hogy igazunk van-e, vagy sem, illetve, ez most csak másodsorban izgat bennünket. Mert éppen az a bajunk, hogy bármennyire igazunk van is, ezt vagy nem ismerik el, vagy félreismernek bennünket. Most azt nézzük, hogy azokat az érveket, amiket mi felhozunk a magunk igazának védelmére, hogyan fogadja külföld.

1. Ha a magyar külföldön arra hivatkozik, hogy a Kárpát-medencében a magyar tudott több mint egy évezreden keresztül egyedüi országot, sőt több tartományt magába egyesítő birodalmat alkotni, s ha ezzel akarja megindokolni Magyarország létjogosultságát a népek versenyében, a külföldi — ha művelt ember — ha tehát tájékozott, — már pedig ezek véleménye érdekel bennünket —, minthogy az országok sorsának intézését általában ezekre szokták bízni, s nem a tanulatlan, vagy műveletlen utcára, vagy éppen alvilági elemekre, — azt válaszolja, hogy az ezeréves múlt nem lehet jogcím egy nép fennmaradására. Hivatkozhatik egész sereg népre és nemzetre, melyek ugyan csak ezer éven át uralkodtak a félvilágon, (egyiptomiak, asszírok, görögök, rómaiak birodalma, stb.) mégis eltűntek a föld színéről. Aztán megkérdezi azt is, mi haszna volt a világnak abból, hogy egy nemzet ezer évig fennállt? Itt alkalom nyílik arra, hogy bebizonyítsa mindegyik nemzet a maga hasznát. Kérdés, elhiszi-e a másik, amihez sok, minden egyéb körülmény is megkívántatik, s mégha elhiszi is a multra nézve,, mindig kérdés marad, fontosnak tartja-e az illető nemzet jelenlegi, vagy éppen jövőbeni fennmaradását? — Arra megint hiába hivatkozunk, hogy például előttünk, magyarok előtt sem a hunok, sem az avarok nem tudtak itt tartósan berendezkedni, mert erre joggal lehet azt válaszolni, hogyha mi lettünk volna az ő helyükben, s mi estünk volna

bele a nagy népvándorlások országútjába, mi is hasonló sorsra jutottunk volna. De jókor jöttünk, amikor a népvándorlás viharai elülőben voltak, besenyők, kunok jöttek utánunk, velük pedig egyenesen jól jártunk faji szempontból, fennállásunkat nem veszélyeztették.

Éppen ezért az ezeréves multra, mint jogcímre hiába hivatkozunk kifelé, egyszerűen elintézi külföld ezt az érvet nyilván igazságtalanul azzal, hogy ezer év alatt eljátszottuk a hivatásunkat, s el kell tünnünk a föld színéről.

Irodalmi-, mese- és képeskönyvet, a TURUL-ban szépet vehet!

Ezek a rosszindulatú, vagy önző, nemzeti elfogultságból megszülető művek könnyen elterjedtek Európa majdnem mindegyik nemzetének közvéleményében. Ezeket nem az érdekli, kinek milyen előkelő, vagy kevésbé előkelő a multja, hanem az, hogy ma mennyiben tudja magát fontossá tenni, s hogyan tudja élni akarását tettekben megmutatni. Hogy amellett mi minden vár a tudományos életre, később látni fogjuk.

2. Azt is szoktuk hangoztatni, hogy mi civilizáltuk a Dunamedencét. Büszkén hivatkozunk arra, mi mindent adtunk mi Európának, a csizmától, alsófehérneműtől kezdve a külön darabokból álló ruhákon át a fürdőkádig s így tovább, a kocsiról nem is beszélve. Mind ez igaz, mi jól tudjuk, csak mindezt nem hajlandó Európa megköszönni nekünk. Nem, mert ma nem ezzel mérik egy nemzet értékét, hogy mit adott vagy nem adott a multban Európában, hanem azt nézik, hogy mai szemmel, mai mértékkel mérve, mily fokon állunk a civilizáció létrájján. S ha ezt nézzük, egészen másként áll a dolog, mintha a régi dicsőségünkre gondolunk.

Mese- és képeskönyvet! TURUL-ban szépet vehet!

Európa azt látja, hogy — például — elmaradott a magyar mezőgazdaság, nincs gépesítve, mint akár a tőlünk nyugatra lévő államok mezőgazdasága, vagy akár a tőlünk keletre lévő román vagy orosz, s immár német megszállás alatt a lengyel területek mezőgazdasága is. A finnek a rossz, sziklás földjeikből, kevésbbé alkalmas éghajlat mellett holdanként kihoznak 16 métermázsát. Hiába hozunk fel jogos vagy jogtalan kifogásokat, a helyzet az, hogy — megint csak példaként idézzük — mi nem emeltük fel az utolsó három évben háromszorosára a traktorállományunkat, hogy a versenyt tarthassuk, előnyünket, ha volt biztosítsuk, ha nem volt hát szert tegyünk rá, mi nem hozunk ki sokkal jobb földből sem 16 métermázsát. Hiába hivatkozunk szárazságra, vagy árvízre, belvizekre, háborúra, ez nem érdekli a külföldet, csak az, hogy míg mi itt állunk, ugyanakkor mások, mellékes hogy hogyan, sokkal többre vitték s több hasznot mutatnak fel.

Vagy vegyünk más példát: A civilizáció, mint tudjuk, az emberi munkaerőt egyre inkább gépekkel helyettesíti, anélkül, hogyha felelősségteljesen hajtják végre a civilizálást, emberek munka vagy kenyér nélkül maradnának. (Lásd Finnország, Dánia, Hollandia, Svájc stb. példáját.) Nálunk, ahol népünk leányai legszebb éveiket — a mai konjunkturától eltekintve — mosogatással, mások lakásának takarításával kénytelenek eltölteni, ez természetesnek tünik fel, holott *Veres* Péter helyesen mondotta, hogy ez egyik neme a kizsákmányolásnak. Mi ahelyett, hogy racionalizálnók a háztartásokat, olcsó villanyárammal s olcsó porszívó és mosogató gépek segítségével, irigykedünk arra, aki porszívógépet alkalmaz, fényüzéssel vádoljuk azt, akinek fürdőszobája van, pazarlásnak mondjuk, ha egy leventekönyvtárban érdemes könyvekre kiadunk egy-kétezer pengőt husz évben egyszer. Hogy népünk reggeltől estig, helyesebben látástól vakulásig robotol a munka rabszolgasága alatt ez természetes! Ha tanulni akar, polgáriba akar menni, érettségizni akar, mert menekülni kénytelen a parasztéletforma elől — lásd *Kovás* Imre, *Kerék* Mihály, *Matolcsy* Mátyás stb. idevágó műveit —, mi ezért megrójuk, szidjuk. „Egy sem akar paraszt maradni" Persze hogy nem, addig, amíg nem gépesítik a mezőgazdaságot. A parasztélettermánál magasabbrendűnek érzi a munkását — amint hogy magasabbrendű is — s inkább megy valamelyik gyárba, minthogy otthon tízszerannyi munkával tízszer kevesebbet keressen, vagy cselédnek menjen. „Honnan vesszünk cselédet" — mondják erre keserűen azok, akik azt hiszik, hogy az eddigi életforma továbbra is fenntartható. Mi lesz, ha mindenki tanulni fog? Már pedig fog s előbb-utóbb kötelező lesz négy középiskola, ha magyarnak maradhatunk.

Karácsonyi ajándék TURUL-ban van elég!

Világos ezek után, hogy ilyen gondolkodás birtokában sem mi nem lehetünk civilizáltak, sem másokat nem tudunk civilizálni. A magyar gépgyárak remek mozdonyokat gyártanak, tudja mindenki. Mégis a gyorsvonat sem tesz meg többet óránként 60 km-nél a 120-as tempó idején, amikor az idő már nem is pénz, hanem egyenesen drágakincs. Persze, ok van erre is, de éppen az mutatja civilizálatlanságunkat, hogy ezek az okok még mindig fennállanak. Külföldnek jó szeme van. Az ilyesmit hamar észreveszi, s rosszindulata miatt remekül ki is használja ellenünk. Ezért tartanak bennünket civilizálatlan ázsiai népnek. Lehetne ezt folytatni oldalakon át, de csak az nem látja a fenti sorok igazát, akit vagy osztályszelleme akadályoz a tisztánlátásban, vagy pedig képtelen megérezni az idők változását, s meglátni a régi életforma teljes csődjét. Sz.

(Folytatjuk.)

Szabó Dezső, a ma élő legnagyobb író kapta a Magyar Irodalompártoló Társaság 10.000 P-s nagydíját

A *Magyar Irodalompártoló Társaság* választmánya irodalmi bizottságának javaslata alapján most döntött az idén kiosztásra kerülő díjakról. A döntésnél két szempont volt irányadó: a bizottság — nagyon helyesen — a **magyarság és a tiszta irodalom kettős szempontját** *tartotta fontosnak a díjak odaítélésekor.*

Tizenhét író kapott jutalmat, közülük a 10.000 pengős nagydíjat *Szabó* Dezsőnek ítélte a társaság, *mint olyan írónak, aki élete műveivel igen nagy szolgálatot tett a magyarságnak.*

3000—3000 pengős díjjal tüntették ki *Erdélyi* Józsefet, *Kodolányi* Jánost, *Tamási* Áront, *Bibó* Lajost, *Németh* Lászlót, *Szabó* Lőrincet. *Szabó* Pált és *Sinka* Istvánt.

Egyenként 1500 pengős tiszteletdíjat ítéltek *Asztalos* Istvánnak, *Kádár* Lajosnak, *Tatay* Sándornak, *Wass* Albertnek, *Barsi* Dénesnek, *Gulyás* Pálnak és *Bözödy* Györgynek.

Összesen 46.000 pengőt osztott ki a magyar írók között a Magyar Irodalompártoló Társaság.

R. Cassim Farkas Imre pornográf regénye és Karády Katalin meg a kivándorló zsidók obégató dala

R. Cassim néven — úgy-e milyen gyönyörű idegen név ez — könyv jelent meg a magyar könyvpiacon *„Vihar a Szentföldön"* címmel. Ki gondolná, hogy e mögött az idegen, keleti név mögött *Farkas* Imre *zsidó író húzódik meg, akinek „Nótás kapitánya" és „Iglói diákok" című fércművei előtt* oly gyakorlott mozdulattal esett hasra a félrenevelt magyar közönség falun s városon egyaránt. A regényről az arra hivatott magyar kritikus így írt:

„Vihar a Szentföldön a lehető *legízléstelenebb írásmű,* amely magyar nyelven valaha is megjelent. Ami szerelmi lihegést, förtelmes szeretkezési jelenetet, vad érzékiséget egy beteg agy fantáziája kitalálhat és összehordhat, *az mind benne van ebben a naplóban. Földi* Mihály sem tudott olyan naturalista lenni a testiség dolgában, amilyen ez a könyvpiacunkra most betörő nagy tehetség, ez az új „klasszikus". S a regénynek ezeket a pornográf — trágár részleteit, ezt a fülledt, erotikától terhes levegőt nem menti az, hogy mellettük és közöttük *Cassim* úr felhigitotta, a *maga gyatra, szegényes stílusában* újra elbeszélte a Biblia néhány jelenetét. *A Biblia nem lehet menlevél semmiféle beteg fantázia számára!"*

Ebben a regényben szerepel egy dal, amit az író gondos körülírása s pontos magyarázata szerint a *kivándorló zsidók énekelnek, zümmögnek s óbégatnak a hajón.*

Nincs is más dal ebben a ponyvaregényben, csak ez az egy, tehát arról szó sem lehet, hogy valaki is elnézze s félreismerje. Éppen ezért háborított fel minden jóérzésű magyar embert, hogy *Karádi* Katalin — emlékezzünk csak vissza régebbi cikkeinkre — ennek a zsidó dalnak keresi a kottáját, lemezét. Az ujságban közölt felhívása szerint azért, hogy műsorára tüzhesse. Nekünk ez az eset semmi újat nem jelentett, mindenki azt adja, ami a lényege. Karádinak ez a lényege. Félreértés nem lehet. A dalt az emigráló zsidók zümmögik a hajón. Karádi ezt akarja műsorára tüzni. Számunkra ez nem meglepetés, hiszen ezzel a lépésével a — különben ma már a magyarság előtt népszerűségét elvesztett — színésznő maga oszlatott el minden vitát s maga jelölte meg igazi helyét. S immár mindenki láthatja: az asszimilált színésznő nem a magyarsághoz asszimilálódott, hanem ahhoz a fajtához, melynek vérmérséklete, erkölcsi és művészetellenes lelkisége neki legjobban megfelel.

Fizessen elő lapunkra!

Zsidó titkár, abnormális népszerűség-hajhászat után ez az utolsó nyilt kiállás hiányzott még.

Ezek után már csak a vakok látják másként a helyzetet.

Nyilt-tér*)

Tudomásomra jutott, hogy egyesek azon hirt terjesztik felőlem, hogy a Hangyában vásárolt szabad lőszer után ez a kötésre leadandó nyulakon kívül a szabad mennyiség után is követelem a nyulaknak leadását. Nemesi becsületszavamra kijelentem, hogy ez nem felel meg a valóságnak, amelyet írásban is tudok bizonyítani.

Mint ahogyan őscim a sárvári és győri csatákban becsülettel megálltak a helyüket, úgy a jelenben, mint a jövőben teljes tudásommal oda fogok hatni, hogy a tisztességes keresztyén magyar kereskedelemben száz százalékosan megálljam a helyemet.

Be kell látniok azt, hogy a „nincs"-ből „van"-t csinálni nem lehet. Ez háborús jelenség, melyért sem én, sem pedig más felelősségre nem vonható.

Egyben köszönetet mondok mindazon vadászbérlő uraknak, akik velem üzleteket kötöttek annak reményében, hogy megelégedésüket kiérdemeltem, továbbra is jó vadászszerencsét és kellemes üzleti összeköttetéseket kivánva, vagyok

igaz vadászüdvözlettel

nemes Benkő János

*) Ezen rovatban közöltekért sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal nem vállal felelősséget

KÖNYVISMERTETÉS

Csathó Kálmán regénye

Linának szerencséje akadt

Kegyetlen és fájdalmas az igazság, amit Csathó Kálmán uj regényében elénk tár. Hogy az olvasó mégsem keseredik el, hogy nem lázadozik, az az iró aranyos humorának köszönhető, mert ez aranyos csillámmal vonja be, teszi derüsebbé ezt a különben komor képet. Csathó keményen, kegyetlenül ostorozza az uriházak lakóit. De azért minden szavából az az apai szigor érzik ki, ami csak azért szigorú, azért büntet, mert szeret, mert javitani akar. Élvezettel lehet olvasni ezt a regényt, jól megmintázott minden egyes figurája. A minden áron férjhez menni akaró vénkisasszony, a részeges gazdáját ugyancsak kordában tartó ravasz parasztasszony, s a többieké.

Olvasta már a Nemzeti Könyvtár legujabb füzetét?

Makkai Sándor

remek történeti elbeszéléseit

tartalmazza és

Szíj Rezső

kitünő tanulmányát

a legnagyobb magyar könyvnyomtatóról. — Ára 46 fillér!

Osa Johnson regénye

Veszélyes élet

Bizonyára sokan emlékeznek szeretettel Martin Johnsonra, a tragikusan véget ért világhires kutatóra. Könyvei, filmjei az egész világot bejárták. Martin Johnson özvegye. Osa, meghatóan szép és izgalmasan érdekes könyvben örökitette meg Martin Johnsonnak és kettőjük eszményien boldog házasságának emlékét. Osa, amilyen szép asszony, olyan tökéletes feleség volt és olyan nagyszerű, bátor, semmiféle veszedelemtől vissza nem riadó ember. Nálánál különb élettársról férfi nem álmodhat. Aki ismerte Martin Johnson működését, az nem veheti meghatottság nélkül kezébe Osa Johnson könyvét.

Mindkét könyv az Uj Idők Irodalmi Intézet Rt. kiadásában jelent meg.

Köszönetnyilvánítás

Mindazon jó rokonoknak, ismerősöknek, jóbarátoknak és a helybeli ácsmestereknek, kik szeretett férjem, illetve édesapánk

Reich István

temetésén megjelentek, sírjára virágot vagy koszorút helyeztek és részvétükkel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek ezúton mondunk hálás köszönetet.

Celldömölk, 1943. december 15.

Reich család

BAJTÁRSI SZOLGÁLAT

Tóth Gyula tart. szakaszvezető Tp. Z. 226-ról üzeni feleségének, szüleinek, testvéreinek, rokonainak és az ismerőseinek, hogy egészséges és mindnyájuknak boldog karácsonyi ünnepeket kíván.

Közellátási tudnivalók!

A beszolgáltatási kötelesség teljesitéséről

A gazdálkodó elszámoltatásakor az illetékes hatóság különkülön megállapitja, hogy mennyit szolgáltatott be a kenyérgabonára, zsirra és a szabadválasztásu terményekre és termékekre. A kenyérgabona beszolgáltatásánál mutatkozó hiányt a zsir, vagy a szabadválasztásu termények és termékek beszolgáltatásánál mutatkozó többlettel, a zsirbeszolgáltatásnál mutatkozó hiányt a kenyérgabona, vagy a szabadválasztású termények és termékek beszolgáltatásánál mutatkozó többlettel kiegyenliteni nem lehet, csakis a közellátási kormánybiztos engedélye alapján. Ha azonban a kenyérgabonánál, vagy a zsiradéknál, vagy mindkettőnél többlet mutatkozik, azt a nyilvántartó hatóságok a gazdálkodónak beszámitják a szabadválasztásu terményekre és termékekre vonatkozó beszolgáltási kötelesség teljesitésébe.

Az a gazdálkodó, aki mind a három csoportba tartozó beszolgáltatási kötelességének teljes mértékben eleget tesz, a kötelezően előirt és beszolgáltatott terményen vagy terményeken felül beszolgáltatott mennyiség után minden 100 búzaegységre az elszámolás időpontjában métermázsánként érvényes hatósági búzaára 1/3-ának megfelelő összegű beszolgáltatási jutalomban részesül. A jutalom kifizetéséről későbbi időpontban intézkedik a közellátásügyi miniszter.

Azt a gazdálkodót, aki akár a kimért gabonára, akár a zsirra, akár pedig a szabadválasztásu termények csoportjába tartozó beszolgáltatási kötelességének nem tett eleget, pénzbüntetéssel sújtják. A pénzbirság összege a beszolgáltatási kötelesség teljesitéséből hiányzó minden 100 búzaegységi szám, az elszámolás idején métermázsánként érvényes hatósági búzaár háromszorosával nyolcszorosáig terjedhet. A pénzbirságot közadók módjára biztositják és hajtják be.

Tej beszolgáltatásáról

A közellátásügyi miniszter mult évben kiadott rendeletében az ország minden egyes részére vonatkozóan megállapitotta a tehenenkénti kötelező tejbeszolgáltatás mértékét.

A fennálló rendelkezések értelmében ennek a tejbeszolgáltatási kötelességnek minden egyes tehéntulajdonos folyamatosan és a tejtermelés természetének megfelelően aránylagosan köteles eleget tenni, úgy azonban, hogy az év december 31-ig a beszolgáltatásra előirt tejmennyiséget be kell szolgáltatni.

Felhivjuk a gazdálkodók figyelmét arra a fontos rendelkezésre is, mely szerint a zsirbeszolgáltatási kötelességet tejbeszolgáltatással is lehet teljesiteni. A zsirbeszolgáltatási kötelesség teljesitésébe a gazdálkodó által beszolgáltatott tej minden literjének 1,40 búzaegységéből 0.10 egységet számitanak be a nyilvántartási hatóságok a zsirbeszolgáltási kötelesség teljesitésébe. A felajánlott és átvett tejet a beszolgáltatási kötelesség teljesitésébe csak abban az esetben számitják be, ha az teljes tej.

Annak a gazdálkodónak, aki rendszeresen tesz eleget tejbeszolgáltatási kötelességének, a kijelölt tejiparosnál vezetett kimutatás alapján jegyzik be a gazdakönyvébe a beszolgáltatott mennyiségnek megfelelő búzaegységszámot, annak a termelőnek pedig, aki tejet nem rendszeresen szolgáltat be, az átvett tejmennyiség után vételijegyet adnak és ennek alapján történik az elszámolás.

A tipuscipők új árai

A közellátási miniszter újra megállapitotta a tipuscipők fogyasztási árait. A munkásbakancs ára minőség szerint 51.50 pengőtől 63 pengőig változik. Férfi félcipő szeges 63.20 pengő, varrott 68.90 pengő, magasszárú fűzőscipő 67.60 pengő, fiú magasszárú fűzőscipő sertésbőr felsőrésszel szegezve 34-es számig 47 pengő, 38-as számig 55.20 pengő. Női fél fűzőscipő szegezve 32.90 pengő, varrott 58.70 pengő, női magasszárú fűzőscipő szegezve 61 pengő, varrott 65—70 pengő. Női félcipő ragasztott talppal 49 pengő, leány magasszárú fűzőscipő, szeges 34-es számig 47 pengő, ugyanaz 38-as számig 55.30 pengő. Gyermek magasszorú fűzőscipő, szeges 26-os számig 31.80 pengő, ugyanez 30-as számig 35.70 pengő.

Baromfi és tojásszállítás

A községi elöljáróság amennyiben a gazdálkodó beszolgáltatási kötelességének teljesitését biztositva látja, szállitási igazolványt állit ki, amelyek alapján a gazdálkodó saját tenyésztésű baromfit — hizott (hizlalt) liba és kacsa kivételével — vagy a saját gazdaságában termelt tojástfogyasztók részére nyilt placon történő árusitás céljából szállithat.

Gazdálkodó közvetlen fogyasztók részére hizott (hizlalt) libát, vagy kacsát nem adhat el, úgyszintén baromfit és tojást házalás utján forgalomba nem hozhat.

Hizott (hizlalt) libára vagy kacsára ilyen szállitási igazolványt kiállitani nem szabad.

Nyulbőrt, szőrmét, tollat legmagasabb áron vesz

TÁBITH GÁSPÁR, SÁRVÁR

Használt **hálószoba butor** eladó

MÓGER JÓZSEF

fűszerkereskedőnél

Sárváron.

Karácsonyi adományok

A Celldömölk és Vidéke Hangya fogyasztási és értékesitő szövetkezet november hó 30-án megtartott igazgatósági és felügyelőbizottsági együttesgyűlése a következő egyesületeknek és intézményeknek a következő összegű adományokat szavazta meg:

Celldömölkre: Máv. Vasutasok Körének 82 pengőt, Közkórház betegeinek 60 P, Rom. Kat. Egyesületeknek 240 P, Hadirokkant Egyesületnek 45 P, Orsz. Egészségvédelmi Szövetségnek 45 P, Tüdőbeteggondozó Egyesületnek 38 P, Év Nőegyletnek 75 P, Ev. Ifjusági Egyesületnek 45 P, Levente Egyesületnek 45 P, Frontharcos Szövetség Főcsoportjának 45 P, Téli gazdasági-iskola tanulóinak 45 P, Bajtársi Szolgálatnak 75 P.

Sömjénmihályfára: Evangélikus Nőegyletnek 60 pengőt, Ev. Ifjusági Egyesületnek 30 P, Rom. Kat. Elemiskolának 30 P, Gazdakörnek 30 P, Sömjéni Ev. elemiskolának 30 P, Bajtársszolgálatnak 75 P.

Alsóságra: Ev. Nőegyletnek 30 pengőt.

Külsővatra: Premontrei zárdának 45 pengőt.

Bobára: Rom. kat. iskola tanulóinak 30 P. Összesen 21 egyesületnek és intézménynek 1.200 pengő értékben.

Csinos a karácsonyfa, ha TURUL dísze csillog rajta

Karácsonyi segélyt kapnak Sárvár alkalmazottjai

Sárvár közgyülése úgy határozott, hogy mintegy hetven alkalmazottjának karácsonyi segélyt ad. Akinek családja nincs, az egyhavi fizetésének felét kapja, a családosok pedig ezen felül a családipótlék kétszeresét.

Hasonlóképpen a közkórház alkalmazottai is kapnak karácsonyi segélyt.

A római katolikus egyházközség is egy havi fizetésükkel jutalmazza karácsonyi segély czimén alkalmazottait.

Sárvár kat. társadalma a kat. Diákotthonokért

Sárvár katolikus társadalma többezer pengővel segiti a katolikus Diákotthonokat. Ennek során meg kell emlékeznünk arról a nemes ügybuzalomról, melyet jószándékú emberek e célra adakoznak.

Özv. Németh Jánosné, Sárvár nagyközség és a *Katolikus egyházközség* (jövő évi költségvetésében) 1000—1000 pengőt, *míg Ferenc bajor királyi herceg* 2000 pengőt adott erre a célra.

HIREK

— **Halálozások.** Nemrég írtuk, hogy Rauch József ny. felsőpatyi igazgató-tanitót magas elismerésével tüntette ki a közoktatásügyi miniszter. Sajnos a jól megszolgált nyugalom éveit nem sokáig élvezhette, mert 60 éves korában elhunyt. Temetése az elmult héten kedden történt meg nagy részvét mellett Felsőpatyon. — Az elmult héten temették el nagy részvét mellett Varga Lászlóné szül. Szijjártó Anna postamesternőt Sárvárott. A fiatalasszonyt Szatnáról szállították haza szülőhelyére, Sárvárra s itt helyezték örök nyugalomra. Férjén kívül másfeléves kisfia s kiterjedt rokonsága gyászolja.

— **Vasúti áthelyezés.** A szombathelyi üzletvezetőség Károlyi Erzsébet napibéres kezelőnőt Celldömölkről Ajkára helyezte át.

— **Karácsonyiaünnepély.** Az Evangélikus Nőegylet vasárnap délután 4 órakor ünnepély keretében osztja ki a szegényeik között karácsonyi szeretetadományait.

Irodalmi és ifjusági könyvekben Nagy választék van TURUL könyvkereskedésben!

— **Hirt adott magáról egy kadilogoly.** Gyarmathy Miklós nemskerecsuri róm. kat. tanitó a mult év telén az orosz harctéren eltünt, most Törökországon át levelet irt szüleinek, hogy él és egészséges, a levél augusztus hó 25-én kelt. — Itt említjük, hogy a járás területén lévő eltünteknek száma 70.

— **Új plébánia Kemenesalján.** Gröcz József kalocsai érsek, szombathelyi apostoli kormányzó a nemeskocs-bobai lelkészséget plébánia rangra emelte s az eddigi lelkészt, Oszkó Emilt nevezte ki plébánossá.

— **Lelkészértekezlet.** A kemenesaljai evangélikus egyházmegye lelkészegyesülete kedden délelőtt tartotta rendes havi értekezletét Celldömölkön az ifjusági otthonban. Az értekezletnek külön jelentősége adott az a körülmény, hogy azon dr Karner Károly, a soproni evangelikus hittudományi kar tanára is megjelent s többórás előadást tartott az evangélikus theológia egyik nagyjelentőségű kérdéséről. A lelkészi kar köszönetét Molitórisz János esperes tolmácsolta s ugyancsak ő köszöntötte a vendégeket is.

Hirdessen lapunkban!

A sárvári evangélikus Nő- és Leányegyesület a következő felhivással fordult a sárvári társadalomhoz *néma teaestélye* **alkalmából:** „Magyar Testvérek! Immár másodszor köszöntünk be Hozzád kérő szóval. A nyomor, az inség egyre nő. Szegényeink, öregeink napról-napra szomorúbb helyzetben lennének, ha Te és mindnyájan nem sietnénk segitségére. Kérünk Magyar Testvér, hogy a teaestélyre szánt adományodat — bármily csekély is — a mellékelt csekklapon kezeinkhez juttatni szíveskedj! — A befolyt adományokat nyugtázzuk. Az elnökség."

— **Vetitett képes előadás keretében külmisszió tárgyú előadás lesz** december 23-án, csütörtökön este fél 6 órakor az új evangélikus iskolában, amelyet a soproni theológusok tartanak. A belépés díjtalan. Offertórium a Theológusok Otthona számára.

— **Lopás a „Magyar Király" szállodában.** Pénteken este egy jól öltözött fiatal ember jelent meg a „Magyar Király" szállodában, ott szobát kért és meghagyta, hogy miután nagyon fáradt, reggel 8 órakor keltsék csak fel. Reggel későn zörgettek ajtaján s miután választ nem kaptak, kinyitották a szoba ajtaját, a szálló vendégnek csak hült helyét találták s a vendég mindent elvitt a szobából, ami csak megmozditható volt. Az adott személyleirás alapján a legszélesebb nyomozás indult meg kézrekerítése érdekében.

— **Elfogtak egy vendéglői tolvajt.** Pénteken reggel egy rosszul öltözött asszony jelent meg a Horváth-féle vendéglőben két gyermekével és ennivalót kért maga és gyermekei számára. Távozása után kitünt, hogy az asszony egy őrizetlen pillanatban bemnut az étterembe s onnét egy damaszt asztalterítőt vitt el. A személyzet azonnal kézrekerítésére indult s jelentette az esetet a csendőrségnek. Az asszony közben betért a Hubert-féle vendéglőbe s ott eladásra kinálta a lopott asztalterítőt, amelyet Biczó József kőmüves 20 pengőért meg is vett. Közben a csendőrök az asszony gyermekeit a III. osztályú váróteremben találták s megvárták mig az asszony oda visszatért, azán letartóztatták. Kihallgatása során megállapitották, hogy az illető Kovács Józsefné nádasdi születésü 49 éves budapesti lakos. A nyomozás kiderítette azt is, hogy a Griff-féle vendéglőben szintén ő lopta el a pincér szalvétáját a kiszolgáló asztalról. Az eljárás megindult ellene.

KARÁCSONYI
KÖNYVVÁSÁR
TÓTH KÁROLY
könyvkereskedésében
A legmaradandóbb ajándék a szép könyv. Bő választek a legújabb könyvekből s karácsonyi és ujévi cikkekből!

— **Leltározási munkálatok a Hangyában.** A Celldömölk és Vidéke Hangya szövetkezet fő és két fióküzletében a mult hó folyamán központi leltározás, rovancsolás és évközi mérlegkészités volt, amelyet Halász János központi körzetvezető két társával végzett el. Nevezett a mult hó 30-án megtartott igazgatósági és felügyelőbizottsági együttes gyülésen szamolt be a végzett munka eredményéről, amely beszámoló teljes mértékben meggyőzte a jelenlévőket arról, hogy a szövetkezet vezetősége mindent elkövet az áruhiány enyhitésére.

A Celldömölki Hirlap
a magyar ipari összetartás munkálója. Eredményes munkáját a tények bizonyitják.
Olvasd! Terjeszd!

Halálosvégű szerencsétlenség a kelédi erdőben

Baráth József jánosházi vendéglős, csütörtökön délután barátaival őzlesre rándult ki a kelédi erdőbe. Várakozás közben a puskaszijját jobb karjára csavarta. A puska — eddig még meg nem állapitott körülmények közt — elsült s a golyó az oldalába fúródott oly súlyos mértékben, hogy a helyszinen azonnal meghalt.

A társaság többi tagjai rögtön értesitették a jánosházi csendőrsöt s a vizsgálat megindult, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

A tragikus körülmények között elhunyt vendéglőst, aki egyébként az egész járásban népszerű volt, felesége, öt gyermeke s kiterjedt rokonsága gyászolják.

Szombaton délután temetik a jánosházi gyászházból.

— **Talált ludak.** A mult hét folyamán három darab lud betévedt Molnár János celldömölki lakoshoz. Igazolt tulajdonosa a községháza 3. sz. szobájában átvételére jelentkezhetik.

— **Elvesztett egy bőr bélelt kesztyű** a mult héten a Kossuth Lajos utcában. A becsületes megtalálót, aki a kesztyűt a községháza 3. sz. irodájában leadja, a tulajdonos jutalomban részesiti.

Legszebb ajándék a
KÖNYV!!
Választékban kapható:
MÓRITZ KÁROLY
dohányáruda, könyv és papirkereskedő, hirlapbizomanyosnál!

— **Baromitenyésztői tanfolyamok.** Hajós István a téli gazdasági iskola igazgatója az elmult héten 6 napos baromitenyésztői tanfolyamot tartott Sömjénmihályfán. A gazdaasszonyok meleg érdeklődéssel és kitartó szorgalommal látogatták az esti előadásokat. Ugyanilyen tárgyú hatnapos tanfolyam kezdődik december 20-án Alsóságon, amit dr Gaál Jenő gazdasági tanár fog tartani.

Egy jó karban levő
SZANÓ VARRÓGÉPET
vennék! — Cim a
Kiadóhivatalban!

— **Felhivás Celldömölk Hölgyközönségéhez.** A község légoltalmi parancsnoksága felkéri azokat a hölgyeket, akik valamilyen oknál fogva a községi légvédelmi szolgálat alól mentesitve vannak és ezideig a község légó központjában szolgálatot nem teljesitettek, hogy sziveskedjenek légó szolgálatra a községháza 4. sz. irodájában 8 nap alatt jelentkezni. A felhivás célja az, hogy hazafias felbuzdulásukból önként jelentkező hölgyek körülbelül kéthónaponként egyszer 6 órai légó, szolgálatra a községháza légó. központjában igénybe legyenek véve. A szolgálat csupán rádió figyelésből és esetleges riasztásból áll. A légó. parancsnokság bizik abban, hogy Celldömölk hölgyközönsége megérti az idők szavát és azt, hogy a szolgálatból részüket kivenni hazafias kötelesség, minél többen fognak jelentkezni. Légoltalmi Parancsnokság.

Mindeu, ami szép és jó, karácsonyra TURUL-ban kapható!

— **Ócska zománcedénygyűjtés a Hangyában.** A Celldömölk és Vidéke Hangya Fogy. és Értékesitő Szövetkezet értesiti a vásárló közönséget, hogy a zománcedény beszerzés biztositása végett bekapcsolódik a szövetkezet a m. kir. közellátási miniszter ócska zománcedény gyűjtési akciójába, mert vaslemezhiány következtében a jövőben csak a beszolgáltatott ócskaedény arányában fognak a gyárak új edényt szállitani. A szövetkezet tehát felkér mindenkit, hogy a házatáján található kiselejtezett zománcedényeket gyűjtse össze és azt tisztára megmosva adja le a szövetkezetben, ahol kilogrammonként 10 fillért kap érte, ezenkivül pedig elsőbbségi jogot nyernek ezzel az ül vagy felújitott zománcedények kiszolgálásakor. A beszolgáltatandó ócskaedénnyel szembeni egyedüli követelmény az, hogy annak feneke még meg legyen és mint már fentebb is emlitettük, tiszta állapotban legyenek. Egészségügyi edényeket például ágytál, köpöcsésze, irrigátor stb. nem válthat be, mert azok felújitását a gyárak nem vállalhatják. A Celldömölk és Hangya Fogy. és Értékesitő Szövetkezet.

Szép levélpapirok, dohányzó cikkek
nagyválasztékban kaphatók
MÓRITZ KÁROLY
dohányáruda, könyv- és papirkereskedő, hirlapbizományosnál!

— **Bortermelők figyelmébe.** Felhivja a községi elöljáróság a bortermelőket, hogy az általuk és háztartásuk által elfogyasztott, vagy munkásaiknak természetben kiszolgáltatott bor után fizetendő kedvezményes tételű fogyasztási adóra való igényüket a bormennyiség pontos megjelölése mellett a községháza 3. sz. irodájában a borfogyasztási adó kezelőnél f. hó 19-ig jelentsék be. A bejelentési kötelezettség vonatkozik mind Celldömölk község területén termelt, mind a Sághegy, Kis- és Nagysomlyóhegy, valamint Nagysimonyi községben termelt és Celldömölkön fogyasztásra kerülő bormennyiségekre is.

CELLDOMOLKI HIRLAP
Kiadja:
A Turul Szövetkezet Kemenesaljai R. B. T.
Felelős kiadó
Takáts Károly
Lapzárta: csütörtök délben 12 órakor.
Turul-nyomda nyomása, Celldömölk.